

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, 3. marca 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 25.

Za skupnost in slog v naših gospodarskih organizacijah.

O vprašanju organizacije zbornic se je začelo v zadnjem času v obrtniških vrstah živahneje razpravljati. V nedeljskem »Jutru« je izšel članek, katerega moramo radi stvarnih in tehtnih argumentov, ki jih navaja pisec za utemeljitev zahteve po skupnih gospodarskih zbornicah, priobčiti tudi mi v celoti. Članek pravi:

Med vprašanji, ki v današnjih ne navadno skrbijo polnih časih brez resne potrebe razburjajo obrtniške kroge v naši državi, predvsem po zaslugi ljudi, ki jih ne vodijo stvarni, marveč osebni razlogi, spada vprašanje o tem, ali naj bodo zbornice za trgovino, obrt in industrijo skupne ali ločene. V Sloveniji so se vse merodajne organizacije postavile na edino pametno stališče, da mora biti glavno zastopstvo gospodarskih interesov skupno in enotno, ker le na ta način more resno in stvarno delovati ter imeti na razpolago v osebnem in stvarnem pogledu vse tisto, kar je za premišljeno in resno gospodarsko delo potrebno. Vzgladi pri vseh naših sosedih, pri Češkoslovaški, ki je notorično ena najbolje upravljenih držav na svetu, v Avstriji, kjer imajo zbornice že 80-letno tradicijo, na Poljskem, na Madžarskem, v Italiji in drugod je končno javno odločeno vprašanje, da je uspešno delo mogoče samo v skupnih zbornicah, kajti če jih razdeliš, jih oslabiš, kakor so nas že v ljudski šoli učili v pripovedki o Svatopolku, ki je na vzgladu zvezanih in razvezanih palic dokazal svojim sinovom potrebo složnosti. V naši državi so skupne zbornice v Ljubljani, Zagrebu, Novem Sadu, Vel. Bečkerek, Osijeku, Splitu, pa vsepovsod se morejo izkazati z odličnim delom. Samo Beograd je prinesel v Jugoslavijo sistem treh zbornic iz l. 1909. Od tam je iz malo stvarnih razlogov začelo razkrojeno delo po vsej državi, agitacija in dokazovanje, da je sreča obrtnišva v posebnih obrtniških zbornicah. To lajno ženejo ljudje, ki so si znali v srbijanskih krajih ustvariti prav poseben položaj in zaigrati vlogo nekakih obrtniških diktatorjev. Vsakemu človeku mora biti jasno, da niso zdrave in napredku služne razmere v tistih krajih, kjer obrtnih listov ne dajejo državna oblastva proti plačilu predpisanih taks, temveč obrtne organizacije, ki na primer za nastop gotovih obrti zahtevajo vsote do 10.000 Din. Revnemu in dostojnemu ter sposobnemu pomočniku je osamosvojitve oteženo. To nas spominja preveč na čehoslovake, v katerih je mogel postati mojster le oni, ki se je prodal stari obrtniški vdovi. Kakor rečeno, je trezni duh našega obrtnišva stal odločno na stališču, da morajo biti gospodarske organizacije pod eno streho in da morajo skupno ter enotno zastopati življenske interese. Ti interesi so pri nas, kjer smo na višji stopnji razvoja, navadno drugi nego na jugu, in je zastopanje naših interesov uspešno mogoče samo, ako so obrtniki, trgovci in industrijalci v eni močni vodilni organizaciji. Razkrojevalni strup je bil zanešen med naše obrtniške vrste šele zadnjič, ko smo nedavno tukaj slišali o pripravah za ustanovitev podružnice Državne obrtne banke. To ustanovitev je pa bilo treba za naše kraje prav izsiliti. Navzlic določili v pravih in statutu se je vodstvo Državne

obrtne banke dolgo trdovratno branilo ustanoviti podružnico v Ljubljani, in je celo stavilo nerazumljivo zahtevo za naše kraje, da mora biti preje toliko in toliko denarja posojenega. Pokazalo se bo stoprav, kakšne praktične koristi bo ta filiala za naše obrtnike, ker je pri nas za kreditne potrebe po zadrugah in po posebnih kreditnih društvih pri hranilnicah že dokaj dobro preskrbljeno. Vrh tega ima obrtništvo v Ljubljani dobro uspevajočo Obrtno banko, ki jo upravljajo obrtniški vodniki. Čudežev ni pričakovati, pač pa je čudno, da so prav kmalu po sestankih za ustanovitev te podružnice začeli pri nas zanašati razdiralno delo med obrtniške organizacije. Začela je to delo po okrožnicah neka zadruga, menda kovinarske stroke v Ljubljani, vendar je upati, da se naši razsodni in trezni obrtniki ne vsedejo na te limanice, ki so jih zanesli k nam ljudje, brez poznavanja prilik in razmer. Slovenske gospodarske vrste so strnjene za skupno pravično borbo. Kder v tej borbi zapusti skupne vrste, ne ravna lepo, pa tudi ne zasluži nobenega priznanja niti v naši javnosti, niti v obrtniških vrstah. Slovenski podjetniki, ki žive od Slovencev, nimajo pravice podirati temeljev naše gospodarske organizacije.

LETNA KONFERENCA GOSPODARSKIH ZBORNIC.

Zastopniki trgovskih, industrijskih in obrtniških zbornic iz vse države so imeli pod predsedstvom predsednika novosadske zbornice Koste Miroslavljevića v dvorani beogradske industrijske zbornice konferenco o določitvi dneva in dnevnega reda letošnje konference zbornic. Zastopniki so se dogovorili, da bo ta konferenca v Velikem Bečkereku 14. in 15. junija t. l. Ta datum je bil določen glede na to, da bo v maju konferenca zbornic v Washingtonu.

Na dnevni red konference v Velikem Bečkereku pridejo ta-le vprašanja: 1. Hidrotehnična služba v naši kraljevini. Poročata zbornici v Novem Sadu in Velikem Bečkereku. 2. Okrepitev domačih tržišč in ustvarjanje narodnoorijentirane mentalitete kupcev. Poročata zbornici v Beogradu in Zagrebu. 3. Določitev dnevnega reda gospodarskega kongresa. 16. junija bo izlet v Vršac in Belo cerkev.

Dalje je sklenjeno, da se 14. in 15. junij proslavita kot »dneva gospodarstva«.

* * *

OTVORITEV TELEFONSKEGA PROMETA MEŽA Z VSO HOLANDSKO.

Po odloku ministrstva prometa od 7. februarja t. l. je od 12. februarja t. l. naprej odprt telefonski promet med centralo Meža in vsemi centralami na Holandskem.

Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 8.85 zl. fr. ali 97.35 Din (devetdeset sedem 35/100).

* * *

OTVORITEV BRZOJAVA IN TELEFONA MAJŠPERG.

Dne 1. februarja t. l. je bila pri pošti Majšperg odprta telefonska centrala in brzojavna postaja s službo L.

Reklama na pisemskih ovitkih.

Glede reklame na pisemskih ovitkih je direkcija pošte in brzojava v Ljubljani prejela od ministrstva nov odlok št. 9152 od 9. februarja t. l., ki pravi, da ministrstvo dovoljuje pisemske ovitke z reklamo, četudi ne bi bili dopustni z ozirom na določila čl. 12, točka XI, prvega dela pravilnika za notranjo pošto službo, in sicer do vstetega 15. aprila t. l., tako da se da trdkam možnost porabiti svoje zaloge.

Po 15. aprilu t. l. pa pošte pošiljk v ovitkih, ki ne bi odovarjale predpisom člena 12, točka XI, prvega dela pravilnika za notranjo pošto službo, ne smejo več sprejemati.

Da bodo vse pošte pri sprejemu

pošiljk z ovitki, na katerih se nahajajo slike, podobe in oglasi, enako poslovala, daje ministrstvo to-le pojasnilo:

Na pisemskem ovitku ali zavojni tvarini se sme na podolžnem gornjem delu naslovne strani nahajati samo ime in peklje pošiljatelja, a na levi četrtini naslovne strani od zgoraj navzdol pa slike, podobe in najkrajši vpis, ki se nanaša na vrsto posla, ki ga pošiljatelj opravlja. Ostali del naslovne strani ovitka mora ostati prazen in se sme uporabljati samo za naslov naslovnika.

Prepovedano je na ovitkih oglašati posamezne predmete z označbo njih cene.

Pošte morajo trdke, ki bi bile interesirane, o tem obvestiti in jim dati na zahtevo potrebna pojasnila.

Poslovni krediti iz inozemstva.

O poslovnih kreditih iz inozemstva se je pri nas v zadnjem času veliko govorilo in pisalo. Mišljenja so bila deljena, nekateri so jih zagovarjali, drugi zopet pobijali. Za razjasnitev položaja je priobčil pred kratkim generalni direktor poštne hranilnice g. Nedeljković v »Politiki« zanimiv članek, kojega v informacijo naše javnosti priobčujemo v nastopnem izveščku.

Tekom zadnjega leta so nam dohajale ponudbe gotovega tipa »poslovnih ljudi« iz inozemstva za izvedbo številnih naših javnih del in drugih dobavnih poslov, baje s pomočjo kreditov iz inozemstva. V večini primerov pa ne gre v resnici za tuj kapital, nego za neke vrste kombinacije, po kateri pridejo spretni spekulanti do dobrih kupcij na naš račun, nas pa tirajo pri tem v popolnoma nezaželjene finančne zaplete. Potrebno je zategadelj, da o teh pojavih »pregovorimo tudi v javnosti.

Brezdvomno je mnogo javnih del, ki bi jih želeli izvesti, če bi jih le mogli, tako na primer gradbo cest, mnogih javnih potov, vicinarnih železnic, javnih postopij, osuševanja močvirja, gradbo kejev, pristanišč in mestov, asfaltiranje ulic itd. Za izvedbo teh in še mnogih drugih del nimamo zadosti domačega kapitala. Podajata se dve alternativni: da izberemo izmed vseh teh del ona, ki so najnujnejša, in jih izvršimo z lastnimi sredstvi, ostale pa po vrsti, postopoma, ali pa da jih eventualno damo v izvršitev tujim kapitalistom, ki bi bili voljni izvršiti jih in počakati na plačilo, to je tako, da jih plačamo tekom gotovega števila let, recimo 8—12. Nekaj takih del so država in nekatere večje mestne občine oddale inozemcem po naslednjih pogojih: Inozemski podjetniki so se zavezali, da izvrše dela s svojim kapitalom, od nas pa so dobili menice ali bone z rokom nekoliko zaporednih let, tako da se ima vsako leto izplačati tretji, ali peti, osmi, deseti itd. del dolga.

Ti pogoji so bili toliko vabeči, da smo jeli oddajati znatno število del tujim kapitalistom. Obžalovali smo vedno, da ne moremo teh del poveriti domačim podjetnikom, ker nimajo zadosti kapitala, da bi mogli prevzeti tako obsežna dela in počakati na plačilo. Padalo je v oči, da smo, zapeljani od lahkih plačilnih pogojev, oddajali čisto dela, kojih nujnost ni bila tako očitna in ki so bila skoroda luksuzna. Računalo se je v glavnem tako-le: bolje bi bilo, da moremo emitirati večja javna posojila, pa z gotovim novcem plačati dela, ki jih po

lastni inicijativi hočemo izvesti; potem bi mogli zaposliti tudi domača podjetja in doseči s širšo konkurenco mnogo boljše pogoje. (Tega načina se je v zadnjem času poslužila beogradska občina). Dalje pa se je mislilo, ako takih posojil ne moremo dobiti, ali vsaj ne v zadostni meri, potem je ipak boljše, privedi tuj kapital v našo državo, pa najsibodi tudi na ta način, četudi gre za dela manjše važnosti in koristnosti; glavno je, da se giblje delo in gospodarska aktivnost države, bodisi na posredni način in pod dražjimi pogoji.

Dovesti tuj kapital v našo državo, to je bilo težišče teh poslov. Nastal pa je nepričakovan preokret. Tudi podjetniki, ko so dobili v roke dolgoročne menice in bone naše države ali naših občin, so začeli trkati na vrata naših velikih domačih denarnih zavodov, Narodne banke, Državne hipotekarne banke, poštne hranilnice itd. ter zahtevali z neko gotovo pravico in celo aroganco, da se jim ti papirji eskomptirajo. Pravijo, da nimajo namere, držati te papirje v svojih blagajnah do izplačilnega roka, da potrebujejo denar preje za opravljanje drugih poslov in zato hočejo te papirje nekje vnovčiti in kdo naj bi imel več zaupanja v akcept naše države ali naših občin nego baš te državne ustanove; bolje bi bilo, da jih te ustanove eskomptirajo nego da se ti papirji razkropijo po svetu, ponujani v velikih količinah in da na ta način ubijajo kredit za bodoče velike emisije; odvisnih blagajniških gotovih je dosti, pa naj bo denar zaposlen, da ne bo ležal neproduktivno itd.

Če se jim posreči eskomptirati bone in menice pri nas, potem so ti tujci definitivno likvidirali svoj posel, inkasirali so svoj zaslužek in dobili svoj kapital prost za nove posle, mi pa smo koncem koncev izvedli dela z lastnimi parami, na kar nismo niti mislili, ter smo jih bili oddali tujcem pod dragimi pogoji. Pri celi tej kombinaciji so nas zapeljale obljube o tujem kapitalu, ki bo prišel v našo državo, da se tu zaposli. Slednjič gledamo strašno začuden z dolgoročnimi papirji v rokah za tujci, ki so nas tako spretno ukanili, da delamo kar si bode, da jim damo posla in zaslužka z našim jadnim domačim kapitalom.

Ko bi mogli vnaprej vedeti, v čem bo obstajalo to posredovanje tujih podjetij, bi bili pač bolje storili, da bi bili stavili razpoložljiva sredstva naših javnih ustanov potem kratkoročnih posojil na razpolago direktno naši državi ali občinam; te naj bi bile razpisale najnuj-

nejša dela z zagotovilom plačila v gotovini; na ta način bi se bilo dobilo več ponudb in vsled tega bi se bili dosegli boljši pogoji. Zaposli naj se po možnosti domača delovna moč. (Tako je postopala, omenjamo ponovno, beograjska občina, ki je konec preteklega leta najela kratkoročno posojilo po domačih denarnih zavodih).

Rekli smo, da se že mnoga dela odana tujem na podlagi kombinacije plačila, razdeljenega na več let. V portfeljih naših velikih domačih zavodov se nahajajo že dolgoročne menice in boni za znatne vsote. Nevarno je, ker je s tem vzbujen apetit za vse nove posle te vrste. Tujci vstopajo v trgovske družbe z domačimi ljudmi, poskušajo se že vnaprej osigurati eskompt bonov, še predno se sklene pogodba, in store se v ta namen čestokrat razni koraki.

Za naše narodno gospodarstvo je opasno, da se domači skromni, trenutno

nezaposleni kapitali investirajo na dolge roke in v nezaželjene posle takih premišljenih zvižah. Že enkrat smo dražje plačali prekomerne investicije lastnih sredstev, takoj po vojni; povzročile so dolgoročno draginjo kredita na našem trgu in mnoge poslovne škode. Treba je, da smo sedaj opreznost. Bolje je, da nam leže nezaposlene blagajniške gotovine gotov čas brez vsakega zaslužka, nego da jih vtaknemo v dolgoročne aranžmane. Bolje je počakati posojil, pri katerih so udeležene prave kapitalistične grupe, nego da nasedamo raznim mednarodnim prihajalcem, ki nas zapečujejo s pridobivanjem o svojem finančnem zaledju v inozemstvu. Prav za prav pa smo jim zaledje mi s svojo lahkovernostjo in naivnostjo.

Gre tu za važno vprašanje našega narodnega gospodarstva in naših javnih financ, zato ga moramo jasno proučiti.

Gibanje svetovnih blagovnih cen.

Tudi v tekočem letu se mora označiti **tendenco cen** na mednarodnem blagovnem trgu kot zelo **neenotna in nestalna**. Na večini trgov so padle cene v januarju in tudi v februarju na kar globinsko točko, tako zlasti na trgih svinca, cinka, srebra, platine, surove volne, konoplje, džute, lanu, masti, loja, kakaoa itd. V zadnjih tednih se je pa pojavil na gotovih trgih močnejši odpor v tvoritvi cen ali pa je prišlo na prej najbolj pritiskanih trgih, kot na primer pri surovi volni, do krepke reakcije, vsled katere se je velik del zgub mogel zopet popraviti. Mednarodna potreba je na pobudo nizkih surovinskih cen, ki pogosto produkcijskih stroškov ne krijejo več, porabila te cene v svojo korist in je pokazala v zadnjem času zopet večje veselje do nakupovanja.

Gibanje cen.

	Nov. 1930	Jan. 1931	Febr. 1931
Pšenica, borza Chicago	76'00	80'05	79'50
Rž, borza Chicago	42'12	40'62	39'50
Kava, borza Newyork	7'50	6'62	6'25
Sladkor, borza Newyork	1'29	1'23	1'18
Surovo maslo, borza Kopenhagen	2'10	2'14	2'58
Bombaž, borza Newyork	10'70	10'15	11'05
Svila, borza Lyon	155'00	150'00	152'50
Džuta, borza London	24'00	21'00	21'50
Baker, borza Newyork	10'50	9'87	10'00
Cink, borza Newyork	4'10	4'00	4'00
Srebro, borza London	16'50	13'37	12'12
Kavčuk, borza London	4'56	4'19	3'81

Enote in kvalitete navedenih blagovnih vrst so običajne. Vidimo, da v sedmih vrstah notira Amerika in le v petih Evropa.

Na zadnji londonski aukciji volne so prišle cene na novo globinsko točko, a so se nato zopet utrdile. Na trgih bombaža je nastopilo počasno, a precej izdatno okrepitje cen. Industrija je prihajala s kratkoročnimi nakupi na trg. V U. S. A. računijo z redukcijo pridelovalnega sveta v izmeri najmanj 10 odstotkov. Zelo velike zaloge so pa moment vznemirjenja, ki ga ni mogoče prezreti. — Po začetni utrditvi se je na trgih surove svile pojavila zopet mirnejša tendenca. Potreba Amerike po surovi svili je, kot se vidi, še kar naprej ugodna. Na vzhodnoevropskih trgih lanu je prišlo do živahnega nakupovanja. Pogosto smatrajo poživljenje trga fabrikatov kot verjetno, tako v Irski. — Stagnacija na kovinskih trgih je bila v najožji zvezi z rezervirano ameriških konsumentov. Kriza v bakru se je nezmanjšano nadaljevala. Ameriška januarska statistika je govorila sicer o padanju zalog, a to padanje je le majhno. V zadnjih dneh si je cena bakra vseeno opomogla. Padanje cen na trgih svinca in cinka se je presenetljivo hitro nadaljevalo. V cinku so zaloge v U. S. A. dvakrat tako visoke (145.000 ton) kot v pričetku preteklega leta. Le nekatere dežele so doslej produkcijo omejile, zato so jo pa druge dežele celo zvišale. Tudi statistična pozicija svinčenega trga se je vidoma slabšala. Nizka avstralska valuta pospešuje velike transporte v Evropo, ki stalno na cene pritiskajo. Podpis novega dogovora glede omejitev v produkciji cina od strani vlad najpomembnejših produkcijskih

Zlasti velja to za tekstilije in deloma tudi za kovine. Tudi trgovina je izvršila več nakupov.

Nastane vprašanje, če se more računati z razvojem, ki obeta večjo stalnost, ali pa če gre samo za reakcijo, kakršna pogosto nastopi po časih močne depresije in velikega pritiska na cene.

Spričo obstoječe krize v svetovnem gospodarstvu, ki komaj kje kaže kakšno zboljšanje, je najbolje, če položaj tudi še nadalje previdno presojamo in si sicer statistični položaj vsake blagovne vrste natančno ogledamo. Kajti ravno obstoječi poviški so ena najmočnejših ovir ozdravljenja. Na drugi strani pa zopetne nakupne delavnosti že zato ne smemo v njenem pomenu precenjevati, ker se je oblikovanje cen določalo doslej skoraj enostransko od strani ponudnikov in se more v sedanji fazi videti v najboljšem slučaju le normaliziranje trgov, poživljenje poslovnega delovanja po časih izrecne letargije.

	Nov. 1930	Jan. 1931	Febr. 1931
Pšenica, borza Chicago	76'00	80'05	79'50
Rž, borza Chicago	42'12	40'62	39'50
Kava, borza Newyork	7'50	6'62	6'25
Sladkor, borza Newyork	1'29	1'23	1'18
Surovo maslo, borza Kopenhagen	2'10	2'14	2'58
Bombaž, borza Newyork	10'70	10'15	11'05
Svila, borza Lyon	155'00	150'00	152'50
Džuta, borza London	24'00	21'00	21'50
Baker, borza Newyork	10'50	9'87	10'00
Cink, borza Newyork	4'10	4'00	4'00
Srebro, borza London	16'50	13'37	12'12
Kavčuk, borza London	4'56	4'19	3'81

dežel se doslej na trgih še ni močnejše poznal. Nadaljni razvoj bo tudi v cinu zavisel najbrž od nakupne volje občinstva. Glede srebra smo že opetovano pisali. Na drugem mestu smo poročali, da si je v prav zadnjem času srebro zopet nekoliko opomoglo, in sicer zato, ker se je ameriški senat načelno izrekel za srebrno posojilo za Kitajsko.

Svetovni trgi pšenice so se v zadnjih tednih okoristili z zboljšano nakupno voljo večine konsumnih dežel, zlasti Vzhodne Azije. Zelo trdno so prometovali evropski trgi surovega masla. To tendenco je povzročilo močnejše zalaganje francoskih nakupnih krogov glede na bližnje francosko zvišanje carine in pa sezijsko padanje v produkcijskem gibanju. Reakcija se pojavi navadno na koncu februarja ali pa v začetku marca.

Trgi kolonialnega blaga so nadalje pod vtisom omejene nakupne moči. Močnejšemu pritisku cen so bili zopet izpostavljeni trgi kakaoa, ne da bi bil konsum bistveno opustil svojo rezerviranost. Tudi trgi čaja so prišli prvič pod močnejši vpliv neugodne statistične pozicije. Brazilski termiski trgi kave so utrpeli v prvi februarjevi polovici nadaljne padce v cenah. Slabo sta vplivala velika množina bodočega brazilskega pridelka in pa dejstvo, da se likvidacija ogromnih zalog ne bo mogla več dalj časa zadrževati. Cena surovega kavčuka je na novo popustila, pozneje si je nekoliko opomogla. Pravijo, da bo produkcija v tekočem letu omejena le za 10 odstotkov. Ker se tudi razvoj konsumna v U. S. A. presoja kot oprezen, manjka trgu kavčuka kakršnihkoli vpodbujajočih momentov.

Odnos Čehoslovaške do preferencialnih carin.

V zadnjem času se pri mednarodnih trgovinskih pogajanjih vedno bolj obnavlja vprašanje preferencialnih carin. V gotovih, zlasti agrarnih državah gledajo na to vprašanje kot na edini izhod iz obstoječe agrarne krize. Vprašanje preferencialnih carin je aktualno tudi v Čehoslovski, toda tu tretirajo to vprašanje na popolnoma drugačen način, kot v drugih državah.

Današnja kriza mednarodne trgovine ima dva vzroka. Z ene strani splošna gospodarska kriza sploh, a z druge strani leže vzroki krize v spremembi gospodarske situacije po vojni.

1. Splošna kriza je imela ogromen vpliv na razmere in pravce mednarodne trgovine. Padec kupne moči prebivalcev vseh držav je moral priti do izraza v mednarodnem trgovskem prometu. Toda ta vzrok je samo začasnega karakterja. Naš gospodarski razvoj napreduje ciklično in po valu konjunkturalne blagostanja pride vedno val padanja konjunkturalne. V konkretnem primeru je ta pojav dosti oster, toda brezdvomno je, da bo kmalu zamenjan z mirnim valom, ki bo prinesel s seboj porast in napredek konjunkturalne.

2. Specijalni vzroki, ki uplivajo na porast zunanje trgovine, so dosti bolj komplicirani in trajnejšega značaja in imajo čisto tudi odločilen vpliv na te ali one trgovske zveze. Takih vzrokov je polno, toda tu hočemo omeniti samo dva, katera sta zelo važna. To je v prvi vrsti dejstvo, da je večina tako industrijskih kakor tudi poljedelskih držav izgubila svoja tržišča, na bazi katerih je produkcija teh držav napredovala. To dejstvo zadeva tako države centralne in vzhodne Evrope, kjer so teritoriji, kateri so prej pripadali velikim tržiščem, drug od drugega ločeni s carinskimi zidovi, kakor tudi zapadne kolonialne države. Nemčija je izgubila kolonije, na kojih račun in s kojih pomočjo je pred vojno razvijala svojo produkcijo. Anglija, Francija in Belgija pa občutijo gospodarski in specijalno industrijski razvoj svojih kolonij kot oslabitev tržišč za svojo industrijo.

Drugi specijalni vzrok, na katerem se moramo zaustaviti in kateri je lahko velikega pomena, je sprememba strukture večine držav po vojni. Poglejmo samo ogromen razvoj industrije v državah, katere so bile pred vojno čisto agrarne, a z druge strani razvoj poljedelstva v industrijskih državah. Ta razvoj priča o težnji držav do gospodarske samostojnosti. Kot neizbežna posledica take smeri gospodarskega razvoja mora biti carinska zaščita in ovire v prometu mednarodne trgovine.

Z ozirom na vse te vzroke krize prometa mednarodne trgovine, ima človek vtis, da sedanja ureditev mednarodnih trgovinskih odnošajev ni zadovoljiva. — Vse zlo se pripisuje sistemu največjih ugodnosti, kateri je bil izdelan koncem preteklega stoletja in kateri je nudil maksimalno svobodo mednarodnim trgovskim odnošajem.

Kot sredstvo proti temu zlu naj bi sedaj bil sistem preferencialnih carin. Bistvo preferencialnega sistema obstoji v tem, da se ugodnosti, dane eni državi, ne razširijo na vse ostale člane, ki stojijo v trgovskih odnošajih, kar pa je mogoče doseči le s tem, da se popolnoma zavrne princip največjih ugodnosti. Toda razen te čisto tehnične ovire obstojajo še gospodarske težkoče, radi katerih ne morejo mnoge države, med njimi tudi Čehoslovška, upeljati preferencialnega sistema. Vedeti je namreč treba, da so preferencialne carine le tedaj koristne, če izvažajo država le malo število produktov in še te na točno določene trge. V takem položaju so agrarne države (Jugoslavija, Romunija, Madžarska in Poljska). V Romuniji znaša n. pr. izvoz zrnatih krmne, nafte in drv preko 90% celokupnega izvoza.

Industrijske države se nahajajo v popolnoma drugi situaciji. V njihovem izvozu lahko zapazimo na stotine najrazličnejših produktov, kateri se izvažajo na številna tržišča. Nikakor si ni mogoče zamisliti kakšne sistematizacije niti glede držav in niti glede predmetov, kakor tudi ni mogoče koncentrirati in-

Po svetu

Jugoslovanska borzna delegacija je poverila predsedstvo za tekoče leto Beograjski borzi, ker je na vrsti se nahajajoči Sombor odklonil; lani je imel predsedstvo Novi Sad.

Pogajanja jugoslov. vlade s Fordom glede zgradbe avtomobilne tovarne v Jugoslaviji so po poročilu iz Beograda ostala brezuspešna, ker grede zahteve Forda preko tega, kar hoče jugoslovanska vlada dovoliti. Baje se pogaja sedaj z jugoslovansko vlado Citroën, in sicer z izgleidi na uspeh.

Trg jajec kaže nadalje padajočo tendenco, zlasti ker Italija trenutno močno eksportira in poceni ponuja. Zadruga za eksport v St. Juriju ob juž. železnici pravi, da bodo padle cene letos skoraj gotovo pod lanski nivo, s čimer bi bil dosežen predvojni položaj.

Vina iz Dravske banovine je bilo od 1. avgusta do 31. decembra 1930 eksportirano v Avstrijo 530.000 litrov, v Holandijo 6000 in v Čehoslovško samo 3000 litrov.

V Novem Sadu je bila ustanovljena nova zveza mlinov ob navzočnosti 120 zastopnikov. Druga organizacija mlinarske industrije obstoji v Zagrebu.

Za propagando v prid predaji jugoslovanskih vin v Franciji se zavzema vlogi na poljedelsko ministrstvo glavna zveza vinogradnikov in sadjerejcev Jugoslavije.

Indija je zopet pričela kupovati v Angliji, kar smatrajo za popoln sporazum med obema državama.

Ameriškega žita, ki ga hočejo poslati v inozemstvo, po svetovni pariteti, je 35 milijonov bušlov, kar je toliko kot četrtina vseh ameriških žitnih zalog.

Obtok bankovcev v Avstriji v znesku 830 milijonov šilingov je krit z 81,8%.

Nemški zavod za konjunkturalno raziskovanje ugotavlja, da znakov za bistveno poživljenje konjunkturalne na delovnem trgu doslej še ni opaziti.

Banka Dacia, ena največjih rumunskih bank, je priglasila svojo insolventnost. Njena pasiva so navedena s ca. 500 milijoni lejev.

Brezposelnost v USA je pričela padati; uradna številka za januar je 5 milijonov 870.000, za februar pa 5.770.000.

Chadbourne bo prišel zopet v Evropo in se bo udeležil evropske sladkorne konference.

Položaj železne industrije v USA se boljša, kakor poroča chevelandski strokovni list »Steel«. Cene so trdnješe. Jeklena industrija je zaposlena s 53% kapacitete. Tudi položaj avtomobilne industrije se je znatno zboljšal.

»Solo«, čslav. vžigalica tvrdka, bo razdelila zopet 22 in pol odstotno dividendo ali 45 Kč.

Zakon o poštni hranilnici v Avstriji bodo precej spremenili in bodo njene pravice glede izdaje posojil itd. razširili.

Ustanovitev mednarodnega realnokreditnega zavoda se bliža udeležitvi in so po poročilu iz Züricha pogajanja že zelo napredovala.

dustrijskega izvoza na eden ali dva trga.

Tudi Čehoslovška se nahaja v takem položaju. Njen izvoz je svetoven v pravem pomenu besede in Čehoslovška se danes trudi, da bi nadomestila trge, katere je izgubila vsled splošnih vzrokov, povzročenih vsled vojne, s kakršnihkoli drugim trgov.

Ti razlogi dovolj jasno pričajo, zakaj ne najde sistem preferencialnih carin svojega odziva v Čehoslovški in drugih industrijskih državah. Radi tega tudi ni mogoče trditi, da bi tak sistem zamenjal sistem največjih ugodnosti. Veliko večjega pomena je vprašanje kontingentov, katero je mogoče rešiti v okvirju stare, običajne forme trgovsko-političnih sporazumov. Danes iščemo nova pota in forme za trgovinske sporazume in iskali jih bomo tudi v bodoče, toda ustvariti jih je mogoče samo s počasnim menjanjem obstoječih pogodb, nikakor pa ne s takojšnjo odstranitvijo vseh starih sistemov trgovinskih pogodb.

Piše Ceps v »Trgovskem glasniku«.

Občni zbor Trgovske samopomoči v Mariboru.

V četrtek zvečer se je vršil pri »Orlu« 4. občni zbor Trgovske samopomoči, pomožne blagajne za izplačevanje podpor ob smrti svojih članov. Iz poslovnega poročila posnemamo, da ima Samopomoč v I. kategoriji 446., v II. novi kategoriji pa 41 članov. Imela je lani samo 5 smrtnih primerov, za katere je izplačala Din 54.025, čisto premoženje pa znaša Din 63.830. Velika ugodnost zavarovanja pri tej instituciji se kaže v tem, da se je izplačalo na posmrtninah do sedaj skupno za 14 smrtnih primerov Din 138.150, dočim so plačali oni, ki so že od ustanovitve člani, samo po 535 Din na vseh prispevkih.

Izvoljen je bil z malimi izpremem-

bami stari odbor s predsednikom g. Weixlom in podpredsednikom g. Jančičem, nadzorni odbor pa s predsednikom g. Založnikom na čelu. Važen je sklep, da se uvede s 1. januarjem 1932 za izplačilo posmrtnine karenčna doba in sicer za I. kategorijo 6 mesecev, za II. kategorijo pa 1 leto. Za one člane, ki pristopijo še tekom leta 1931., pa karenčna doba ne pride v poštev. Trgovska samopomoč zavaruje po svojih pravilih ne samo trgovce, kot bi bilo soditi po navlavo, marevč tudi obrtnike, privatne in državne nameščence ter osebe svobodnih akademičnih poklicev, kakor tudi žene vseh zavarovancev iz področja bivše mariborske oblasti. V I. kategorijo spadajo člani, ki ob pristopu niso nad 50 let stari, v II. kategorijo pa od 50. do 70 leta.

Konkurenca.

Le premnogo je podjetij, ki izkoristijo v svoje dobro samo polovico prilik in ugodnosti, ostalo polovico izkoristi konkurenca.

Trgovec pričinja prodajati kak predmet ali blago po 60 Din, čeprav stane običajno 70 Din; njegov konkurent se torej odloči, da bo isti predmet prodajal po 55 Din, kljub temu, da je nabavna cena 50 Din. Konkurent razglasi inventurno odprodajo z 20% popustom, zato priredi tudi drug trgovec odprodajo z 20% popustom. Konkurent je nanovo preuredil pročelje svoje trgovine in namestil svetlobno reklamo.

Ali ni to resnica? Ne opazite dovolj takih slučajev? Saj to je toliko kot bi bil konkurent napol vaš šef!

Kdo jamči komu, da so ukrepi konkurenta res pravilni in »edino zveličavni«? Morda je pa priložnostna odprodaja le nekaj skrajnega napor in poskus, s katerim upa dobiti trgovec v blagajno gotovino, ki jo nujno potrebuje? Če je to slučaj — kar danes ni redko — ter mu kdo sledi, ne da bi bil istotako primoran vsled sličnega položaja, tedaj napravi s tem težko napako. Morda pa je »znižanje cen« le gola hudomušnost ali »kaprica«! Ali naj posnemamo to?

Naše stališče napram konkurenci je le prečesto napačno in nezdravo za lastno podjetje.

Konkurenca seveda ne smemo spregledati in brezskrbno iti mimo nje; ukrepov konkurenca ne smemo enostavno prezreti, ne da bi pri lastnem podjetju podvzeli kakih korakov.

Kot šolski primer za upoštevanje konkurenca naj služi cena moke. Res je nemogoče, da se obdrži cena še nadalje na stari višini, če jo zniža konkurent za 0.50 Din. Hoče ali ne, mora tudi trgovec znižati ceno moki. Kako pa to stori, je pa odločilno.

Konkurent izobesi veliko napisno tablo z besedilom, ki naznanja senzacijonoalno znižanje cen. Napačno bi bilo, da bi to storil tudi drugi trgovec. On naj pač razstavi v izložbi blago z istim znižanjem cen, vendar pa naj tega ne oznanja svetlo z veliko reklamo. To je najboljši sredstvo, ki ga imamo, da ne bo plul konkurent s polno paro. Če namreč mi oznamimo občinstvu z velikimi lepaki, da smo ravnotako znižali cene, tedaj s tem nehote priznamo znižanju velik pomen in predstavimo trgovca kupcem kot izredno sposobnega in spretnega prodajalca; saj je on to prvi storil in povedal s svojo reklamo. Naš ukrep v tem slučaju mora biti ravno nasproten: s skromno reklamo sporočimo mi odjemalcem naše znižanje cen. V tem slučaju se bo pa to znižanje cen zdelo občinstvu samo bo sebi razumljivo in tudi nikdo ne bo smatral našega konkurenta za posebno spretnega trgovca.

Tudi v takih slučajih, v katerih navidezno posnemamo, se moramo zavdati, da ne posnemamo, nego le držimo korak z našim konkurentom.

Popolnoma napačna in pogrešena prodajna politika je, da bi se mi pustili voditi od konkurenca in naj si bo to v tem ali drugem pogledu, torej tudi v vodstvu trgovine.

Vsak trgovec ima kake posebnosti, tako ima lahko tudi naš konkurent napako, da dela vedno za ene in iste predmete reklamo. Prvič mu lahko sledimo v tem primeru, drugič in tretjič pa ne, kakor hitro spoznamo, da se on omejuje na gotovo omejeno število predmetov in blaga za katero propagira.

Najboljši izhod za to je, da si mi sami izberemo gotove predmete, s katerimi hočemo doseči posebne uspehe. Začetek morda ne bo ravno sijajen, vendar pa imamo prednost v tem, da delamo sklepe sami zase in za svoje podjetje ter smo v tem neodvisni od konkurenca.

Napačno in pogrešno je, da bi prezrli konkurenca ali pa da ba jo posnemali. Niti eno niti drugo ni zdravo za lastno podjetje.

Recimo, da imamo slučaj prave konkurenca, to se pravi, da drug trgovec prodaja isto blago, tedaj tudi on ne more delati čudežev. On ne more imeti povprečnih stroškov mnogo manjših kot mi in ne more v svoji kalkulaciji nastavljal ceno, ki se mnogo razlikuje od nabavne kalkulacije. Kar more on v celoti nuditi svojim odjemalcem, to je izraz njegove zmoglosti ter sposobnosti in njegove trgovske spretnosti.

Končni uspeh ni vedno odvisen od tega, če se danes nalepijo veliki lepaki in če se jutri dele balončki, nego kar se lahko v celoti nudi odjemalcem. Kar stori v tem pogledu naš konkurent, na to moramo strogo paziti in čim natančneje opazovati. Vedno se moramo truditi, uspehe tekmeča prekositi in več nuditi kot on. Seveda ne, da bi se i mi posluževali istih sredstev kot on.

To, namreč boj med dvema trgovcema z njunimi sposobnostmi, zmoglostmi in spretnostjo, to je prava trgovska konkurenca. To kar se pri nas smatra pod imenom »konkurenca« za konkurenca, še daleko ni prava in poštena konkurenca. Pri taki konkurenci kot je naša pa tudi zato nima niti eden niti drugi dobička.

Konkurenca ne obstoja v tem, da se skušata dva trgovca v »slajdranju« cen. Konkurenca tudi niso vsa ostala dejanja, ki nasprotujejo zakonu in obenem škodujejo ugledu trgovskega stanu.

Končno se pa smejejo le kupci: »Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima!«

Ponudbe, povpraševanja

Potniki, pozor! Stalno mesečno plačo, dnevnice in kritje gotovih izdatkov nudi domača tovarna poštenemu, solidnemu in treznemu potniku. Vsa tozadevna pojasnila daje Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani. Društvena pisarna v Trgovskem domu posluje izključno le za svoje članstvo.

Zanimanje inozemstva za jugoslovansko blago. Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je dobila s tujih trgov poročila, ki se zanimajo za naše blago; v več mestih Kanade se zanimajo za naše tekstilije, zlasti za brisače, odeje in blazine, Atene za sodo, Skader za stavbni material, sobno opremo in za posodo vseh vrst.

Iz naših organizacij

Občni zbor Gremija trgovcev Celje. V sredo, dne 11. marca t. l. ob pol 20. uri (pol 8. uri zvečer) se vrši redni letni občni zbor gremija trgovcev Celje v mali dvorani Narodnega doma, Dečkov trg št. 8, z običajnim dnevnim redom. Vsi člani so vabljeni, da se ga polnoštevilno in točno udeležijo ter na vidni način pokažejo svojo stanovsko zavednost. Izostanek iz gremijskega zbora se mora po § 24., 4. odstavek pravil temeljito upravičiti, sicer lahko naloži načelstvo denarno globo.

Razstave in sejmi

Obiskovalci Praškega velesejma (22. do 29. marca) dobijo 33odstoten vozní popust na čslov. državnih železnicah in 25odstoten popust na jugoslovanskih, avstrijskih in ogrskih železnicah (v vseh razredih in vlakih razen v luksuznih in ekspressnih).

Na velesejmu v Leipzigu, ki se je pričel 1. t. m., je razstavilo 9097 tврdk; inozemskih držav je zastopanih 25.

Ljubljanska borza

Tečaj 2. marca 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.84
Berlin 1 M.	13.5175	13.5475
Bruselj 1 belga	—	7.9365
Curib 100 fr.	—	1095.90
Dunaj 1 šiling	7.9905	8.0205
London 1 funt	—	276.59
Newyork 1 dolar	56.73	56.93
Pariz 100 fr.	—	23.11
Praga 100 kron	168.23	169.03
Stockholm 100 šved. kr.	1522.66	1526.66
Trst 100 lir	298	298.17

Iz poslovanja Zadrúžne gospodarske banke v Ljubljani.

Iz obširnega poročila bančnega ravnanja, ki je bilo podano na zadnji bilančni seji, posnemamo v naslednjem nekaj podatkov, ki nam dajo vsaj približno sliko o splošnem položaju in o razvoju poslova tega odličnega slovenskega zavoda.

Skupna bilančna vsota znaša 543.6 milj. Din, v primeru z lausko bilanco pokazuje zvišanje za 53.6 milj. Din. Denarna sredstva so se zvišala od 467.7 na 522.3 milijone, torej za 54.6 milijonov. Med temi vloge na vložne knjižice za 15.7 milijonov (16.6%) in vloge v tekočem računu za 31.9 milj. (14.4%).

Vsota bančnih dolžnikov je narasla za 24.8 milj., to je od 294.6 na 329.4 milj. (11.3%). Tudi menična listnica se je zvišala v izmeri cca. 4% na vsoto 96.3 milj. Pomembno zvišanje pokazuje vrednostni papirji, kateri so v zadnjem letu porasli za 14.6 milj., tako da po strogi cenzitvi pokazuje njihova bilančna vrednost 34.5 milj., pri čemer je pripomniti, da so industrijski papirji lausko leto reducirani za cca. Din 1 milijon, in ima tako naš zavod danes teh papirjev le za 2.9 milijonov v bilanci.

Obrestovanje kapitala, vloženega v vrednostne papirje, je ugodno, kar se da razvideti tudi iz priloge zgube in dobička in tudi radi tega, ker večina naših državnih papirjev predstavlja Blairovo posojilo, ki še danes po današnjih tečajih daje obrestovanje cca. 8.8%. Ne-premičnine po rednem odpisu izkazujejo z vsoto 5.6 milj., ki pa stvarno predstavljajo dosti večjo vrednost.

Celokupni promet zavoda se je zadnje leto zopet skoro za 2 milijardi zvišal.

Izkazani dobiček znaša tako 1 milijon 829.688-95 Din, včevši pri tem prenos iz leta 1929. v vsoti 24.652.75 Din.

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec, carinski posrednik.

(Nadaljevanje.)

Proti ministrovemu rešenju sem vložil pritožbo na državni svet ter v svojo obrambo navajal:

I. Izpodbijano rešenje trdi, »da je delo (ispilivanje) od državnih ustanov potpuno dokazano te da je izgovor i odbrana deklaranta samo jedan pokušaj, da se kazni oslobodi.« Temu nasproti pribijam dejstvo, da je namreč svetovna tovarna Fr. W. Hitler v Manchesteru predmetno prejo fakturirala kot dvožično prejo št. 50 angl. num. (s kratico 50/2). Ni pa najmanjšega dvoma, da bi taka svetovna tovarna bila označila v fakturi in v uverjenju o poreklu predmetno prejo drugače, nego je v istini bila, ker bi tedaj ista tovarna hote bila izdala lažljivo fakturo, za katero bi nosila škodne posledice tovarna sama. V spodbijanem rešenju pa ni bilo to stvarno stanje z ničemer dokazano; Ne more se dosledno niti deklarant kaznovati za krivdo netočne prijave, ker je on robo tako prijavil, kakor mu jo je označila proizvajalna tovarna. Očividno torej merodajne carinske ustanove niso postopale popolnoma tako, kakor to trdi izpodbijano rešenje. Dočim namreč faktura in uverjenje o poreklu navajata, da je preja točno št. 50, trdi uverjenje car. biroa samo, da je preja enostavno preko št. 50, ne navaja pa njene točne številke.

II. V fakturi in poreklu robe je predmetna preja označena kot »gazirana«, vsled česar izgleda navidezno tanjša, kar je nazbrže preizkuševalca zavedlo v trditev, da je preja preko št. 50 a. n.; na gaziranje se pa car. biro sploh ni oziral!

III. Preiskava in izvid. car. biroja nasprotujeta tudi določbam trgov. pogodbe z Vel. Britanijo in Irsko, s katero se naša država zavezuje posvetiti pozornost, da se pri uporabi carinskih stopenj in klasifikacij robe ne vrši neenak postopek. V našem primeru je namreč izvid car. biroa v nasprotju z navedbami svetovne angleške tovarne v označevanju prave številke preje ter uporablja višjo stopnjo carine za robo, ki se ima po tarifi cariniti po nižji.

IV. Očito je, da je bilo preizkuševanje od strani kemika pri car. birou površno ter da se tak izvid ne more vzeti za podlago za pravično rešenje tega spornega vprašanja. To dejstvo pri reševanju tega spora mora pa igrati vidno vlogo, ker se pač ne more od kakega deklaranta zahtevati, da je istočasno proizvajalec - tovarnar in carinski kemik. Ako je deklarant prijavil robo natančno tako, kakor jo je označil fabrikant sam, je s tem rešen vsake odgovornosti za krivdo, ki se mu imputira.

V. Sklepujem se na analogno razsodbo državnega sveta št. 10199 od 4. oktobra 1924, ki se glasi: »Iz svih akata konstatuje se jasno, da ni same carinske vlasti merodavne za primenu carinske tarife, nisu bile na čisto, da li je deklarant učinio tačnu ili netačnu prijavu, a kad je takvo stanje stvari, onda se na njemu ne može zasnovati i krivična odgovornost.« — Očividno je v našem primeru trditev car. biroja pežadostno ugotovljena ter je zaradi tega napačna.

Državni svet se ni spustil v meritorno razpravo in pobijanje predloženih argumentov, marveč je, nezaslišavši niti ministrstva, z odločbo št. 27536 od 30. novem. 1928 pritožbo zavrnil ter svoj sklep utemeljil: Da ministar finansija primenom carinskog zakona nije povredio ni zakon ni pravo ni neposredni lični interes, zasnovan na zakonu žalioca.

Z izrekom te razsodbe je bila upravna pot v tem sporu dokončno izčrpana v neprilog deklaranta. Začetno carinarnično rešenje in obsodba sta s tem činom po predpisih naše zakonodaje postala izvršna. Šlo je pa za očito tarifno vprašanje, dočim se v razsodbi govori o — primeni car. zakona.

Razno

Zadružna gospodarska banka, d. d. v Ljubljani, ima dne 23. marca 1931. ob 16. uri v posvetovanici banke v Ljubljani, Miklošičeva cesta 10, svoj redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo Upravnega sveta o poslovanju v letu 1930. in predložitev bilance ter računa z gube in dobička z dne 31. decembra 1930; 2. Poročilo nadzorstvenega sveta; 3. Odobritev bilance ter računa z gube in dobička za leto 1930., sklepanje o razdelitvi čistega dobička in o razrešenici Upravnemu svetu; 4. Izpremenba pravil, in sicer §§ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 14, 23, 30, 31, 37, 38, 41, 44, 45 in 46; 5. Volitev nadzorstvenega sveta; 6. Slučajnosti. — Delničarji, ki se žele udeležiti občnega zbora, naj položijo osem dni pred zborovanjem vsaj pet delnic ali pri Zadružni gospodarski banki d. d. v Ljubljani, ali pri njenih podružnicah na Biedu, v Celju, Djakovu, Kočevju, Kranju, Mariboru, Novem Sadu, Somboru, Splitu in Šibeniku. — Na občnem zboru daje vsakih pet delnic pravico do enega glasu.

Zahteve producentov konoplje. V kratkem se bodo jugoslovanski producenti konoplje obrnili na vlado glede pospeševanja produkcije konoplje. Poudarjajo, da so današnje cene konoplje za 30 do 40% pod predvojnimi cenami in da je produkcija zvezana z izgubo. Tovarne so primorane, da obratovanje ustavljajo in jim zato kmetje svojega pridelka ne morejo več prodati. Dalje je ogrožena še eksistenca 45.000 do 50 tisoč oseb, ki so sicer zaposlene pri predelovanju konoplje, preden gre v tovarno. Vlada se naproša, naj pri vojaških in državnih monopolnih razpisih zahteva namesto džute domači pridelak, torej konopljo. S tem bi se mogla tretjina domače produkcije prodati doma. Doslej se je prodalo doma samo 15% produkcije. Veliko milijonov, ki gredo vsako leto za džuto ven v inozemstvo, bi lahko ostalo doma.

Nemške bombaževе predilnice so sklenile, da bodo od 16. t. m. naprej obratovanje za dobo šest tednov omejile, da vidijo, kaj bi se dalo s takšno redukcijo doseči. Oblika poznejše omejitve bo prepuščena vsaki posamezni tvrdki. Splošno prevladuje sedaj mnenje, da je boljše, če delajo vsi delavci s skrajšanim delovnim časom, kot pa da so nekateri polno zaposleni, nekateri pa prav nič.

Prodaja jugoslovanske konoplje v Angliji. Vsled močne konkurence ruske konoplje in ruskega lanu na evropskih trgih, zlasti v Angliji, so morali tudi jugoslovanski izvozniki prilagoditi svoje cene zahtevam svetovnih trgov. Zdi se pa, da bo moč ruske ponudbe v kratkem znatno odnehati. Tako bi se nudila jugoslovanskim izvoznikom možnost, da svoje stališče v Angliji zopet ojačijo. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je vpostavil potrebne zveze z angleškimi trgovci in je pripravljen, da zopetne z interesi skupno akcijo. Zato naj se le-ti takoj obrnejo na ta zavod.

KVOTE MEDNARODNEGA KARTELA VAGONOV.

Svetovni eksport vagonov je od karlela določen sedaj po sledečem kvotnem ključu: Belgija 34,6%, Nemčija 28,8%, Francija 13,9%, Italija 10,5%, Češkoslovaška 6,9%, Ogrska 2,4%, Avstrija 2,2%, Švica 0,7%. Vsaki industriji je zagotovljeno varstvo domačega trga. Pogodba velja za enkrat do konca tekočega leta. Nekatere dežele, ki še niso v kartelu, so prošle za vstop. Pred obnovitvijo kartela bodo potrebna nova pogajanja.

PANEVROPSKA INDUSTRIJSKA BANKA.

Iz Pariza poročajo: Poleg Banke za mednarodna plačila in Panevropske agrarne banke se bo v Baselu ustanovila še Mednarodna banka za industrijske kredite. Pobuda je prišla od guvernerja Angleške banke Montagu Normana. — Banka bo razpolaga z veliko lastno glavnico in bo v sporazumu z Banko za mednarodna plačila dovoljevala dolgoročne kredite.

NAKUPNI KARTEL OGRSKIH TRGOVCEV S PORCELANOM.

Ogrske trgovine porcelana in steklenine so se združile v nakupno skupnost. Novi sindikat hoče pospeševati v prvi vrsti domačo industrijo in bo za to dal blagu, ki se v enaki kvaliteti in ceni dobi doma, prednost pred inozemskim blagom. Tuje blago se bo kupovalo le tedaj, če bo odgovarjalo kvaliteti, ceni in okusu in če bo nad domačim blagom.

RESTRIKCIJA PRODUKCIJE CINA NA POTU.

Načrti glede te restrikcije so stopili v odločilen štadij. Po mesece dolgih pogajanjih so se dogovorili glavni štirje producenti — Nizozemska Indija, angleške Malajske države in Nigerija —, da nastopi od 1. marca dalje 13,26% ome-

jitev, tičoč se ne samo kontrole produkcije, temveč tudi kontrole pridelovanja. Udeležene vlade bodo določile deželne kvote produkcije in jih bodo razdelile med posamezne rudnike. Pričakuje se, da se bosta omenjenim štirim deželam pridružila tudi Siam in Burma. V tem slučaju se bo svetovna produkcija določila s produkcijo leta 1929. v višini 145.000 ton; in ker je bilo celo v slabem preteklem letu konsumiranih 155.000 ton, bo stabilizacija toliko kot gotova. Seveda se pa ne imenuje več stabilizacijska cena 180 funtov, kot so jo hoteli določiti pred enim letom, temveč bi se zadovoljili producenti tudi s 130 funti; in tudi na to bodo morali še čakati, ker se giblje sedanja cena okoli 116 do 117 funtov.

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. marca t. l. ponudbe glede dobave 1000 komadov kaučuk zagostk. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. marca t. l. ponudbe glede dobave bombažnega prediva, žice, angleškega spajalnega kositra, raznega lesa; do 10. marca t. l. pa glede dobave 18 komadov Lutzevskih peči. — Prometno - komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. marca t. l. ponudbe glede dobave 50 komadov divanov. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državnih Breza sprejema do 12. marca t. l. ponudbe glede dobave 1500 komadov hrastovih pragov. — Direkcija državnih rudnikov Zabukovca pri Celju sprejema do 17. marca t. l. ponudbe glede dobave 2000 komadov steklenih cilindrov za jamske svetiljke in 12.000 komadov krajnikov. — Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 18. marca t. l. ponudbe glede dobave 30.000 kg pšenične moke. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 18. marca t. l. ponudbe glede dobave usnatih jermen, vijakov, kosnega olja, žice ter glede dobave strokovnih časopisov. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Dne 17. marca t. l. se bo vršila pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave žice, vijakov in natikov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku). — Dne 16. marca t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem odseku Dravske direkcije

pošte in telegrafa v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave kablov in kablovskega materiala. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem odseku).

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 7. marca t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg bencina; do 9. marca t. l. glede dobave kuh. lijakov, svinčenih sifonov, iztočnih pip, rozet, odtočnih cevi itd.; do 16. marca t. l. pa glede dobave 1400 komadov hrastovih pragov in 34 komadov ventilov. — Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 11. marca t. l. ponudbe glede dobave 40.000 kg moke. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 16. marca t. l. ponudbe glede dobave električnega vitlja. — Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 16. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 51 kub. metrov desk; pri Upravi policije v Zagrebu pa glede dobave 800 garnitur letnih oblek za policijsko stražo. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Vršile se bodo naslednje licitacije glede dobave mesa za čas od 1. aprila 1931. do 31. marca 1932: Dne 3. marca t. l. pri Komandi 26. pešadijskega polka v Sisku in pri Komandi otočakega voj. okruha v Otočacu; dne 7. marca t. l. pri Komandi 55. pešadijskega polka v Bihaču; dne 9. marca t. l. pa pri Komandi mesta v Gospiću in pri Komandi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki. — (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah).

Prodaja drv. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 12. marca t. l. ponudbe glede dobave drv. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije na postaji Lašva se bo vršila potem ofertalne licitacije dne 14. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Oddaje zgradbe visoke peči. Direkcija državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema do 14. marca t. l. ponudbe glede zgradbe visoke peči. — (Oglas, pogoji in načrti so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Oddaja zgradbe poslopja v Čakovcu se bo vršila potem ofertalne licitacije dne 16. marca t. l. pri inženjskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

VINOCET

Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z. Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis

iz pristnega vina

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst. Telefon št. 2589.

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST. DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Veletrgovina

A. Šarabon v Ljubljani

priporoču

špecerijsko blago

več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom

Telefon 26-66

Brzjavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe. Velepražarna kave. Mlini za dišave. Ljubljana Dunajska cesta 33. Zaloge špirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode. Točna postrežba. Ustanovljeno leta 1840. Ceniki na razpolago.

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

Račune, memorandume, cenike, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercialne tiskovine dobavljajo hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2332 — Za večja naročila zahtevajte proračune!